

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea :
Brasovu, piat'a mare Nr. 22. — „Gazetă“ ese :

Joi si Duminica.

Pretul abonamentului :
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anul xli

Se prenumera :
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile :

un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru făcăre publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primesc. — Manuscrise nu se
retramă.

Nr. 21.

Joi, 16 | 28 Martiu

1878.

Cestiunea sudslavica.

Brasovu, 27 Martiu 1878.

„Maghiarii sunt o insula in oceanulu slavicu. Eu nu amu facutu oceanulu si nici nu amu turburatu valurile lui; voi inse vedeti, că nu cumva aceste valuri se ve rapeasca cu sine si se ve inghitia!“ Candu marele literatu si politiciu croatul Ljudevit Gay a adresatu aceste cuvinte in diet'a dela Posoniu, (Pressburg) patriotului Deák, care lu'infruntă pentru atitudinea s'a nationala, abia a visatu ca dupa 38 de ani starea lucrurilor se va schimbă astfelui incat u chiaru acei maghiari trufasi, cari pe atunci (1840) nu voiau se concéda deputatiloru croati a se folosi in parlamentu nici macaru de limb'a latina, se vina se recunoscă indreptatirea reala a ideei mari, ce a propagat o densulu in tota vieati'a s'a, a uniunei poporelor sudslavice, a asia numitului illyrismu. Dupa tratatulu dela San Stefano maghiarii au trebuitu se 'si marturisescă, ca stau fața cu-o noua situatiune, pe care trebue se-o judece din puncte de vedere cu totulu diferite de cele ce le aveau pana acuma. Vorbirile ce s'au tienutu cu ocasiunea desbaterei asupra creditului de 60 milioane in delegatiunea ungara respira nesce idei, cari pe lenga ce da espressiune acestei convictiuni, sunt de cea mai mare insemnatate pentru directiunea viitoră a politicei austro-ungare.

Maghiarii vedu prea bine, ca, déca Austro-Ungari'a ar' renuntia de totu la o politica activa si de potere mare in Orientu, 'si-ar' subscrive ea insusi sentint'a de mōrte. Destulu au indemnati si provocatu ei pe guvern, care le era amicu si in a caruia frunte se afla unu omu de incredere alu loru, se nu lase se ajunga lucrurile la stat'a, că monarchia se fia silita a inaugura o politica cu totalu contraria principiiloru professate si practice de catra germano-maghiari dela 1867 ineloc. Avemu inca lipsa de pace pe vreo douedieci de ani, pentru că in timpulu acest'a se se consolideze vieti'a nostra de statu dualistica, diceau maghiarii.

Cont. Andrásy voindu a satisface dorintiei acest'a a connationaliloru sei s'a facutu chiaru aducatulu pacii inaintea Europei, si aderandu la politica asjanumita „de pace“ a celor trei imperatiu a cautatu prin totu mediuloculu a aplaná neintelegerile escate intre poteri si a indrumá pe Turci'a la introducerea reformelor necessare. Inse in desertu au fostu toté. Pétr'a ce s'a deslipit odata de sten'a din verfulu muntelui anevoie se mai poate opri la jumetate drumulu. Austro-Ungari'a nu a potutu impiedecă resbelulu russo-turcescu si furtun'a, de care se temea maghiarii mai mult, erupse pe campiele Bulgariei.

Maghiarii vediendu pericululu apropiandu-se cearu in gur'a mare resbelulu cu Russi'a pentru aperarea integratii Turciei. Ei credeau ca astfelui voru poté tiené in locu bolovanulu ce incepusse a se rostogoli in vale, ca voru poté impecdecă pe unu timpu mai indelungatu reconstruirea Orientalului europeanu Zadarnice fura inse si sfortiarile aceste. Contelui Andrásy 'i erau manile legate si resultatulu a fostu ca Austro-Ungari'a a observatu pana astazi cea mai stricta resvera.

Toté pana la unu locu inse. Acum'a a sositu momentulu, in care trebue se ie' positiune si monarchia nostra. Déca mai voiesce a remané o potere mare, trebue se desvólte unu programu, trebue cunu cuventu se ie' parte activa la regularea sōrtei poporelor orientali, avendu in vedere interesele sale vitale. Acestu scopu nu'lui poate ajunge Austro-Ungari'a, decatul numai paralisandu influența Russiei in Orientu. Cumu? pe ce cale? Negresit, ca numai pe aceea, pe care procede si Russi'a, pe calea cucerirei de sympathii si in casu trebuintia si de teritoriu.

Amu ajunsu d'er' la unu punctu de unde nu mai potem se ne intorcemu inderetu, ci trebuie se mergemu totu inainte, intru norocu. August Pulszky si contele Széchen au datu, desi nu fara resvera si temere pentru viitoru, espressiune acestoi noue situatiuni inaintea careia se afia monarchia. Ambii recunoscă ca ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei pote deveni necessara, d'er' vedu totodata ca cu acest'a nu e destulu, ca „zidirea statului ar' trebui se se largescă atunci asia, incat u se incapa intr'ensulu toté poporele sudslavice.“ Nu era acest'a visulu lui Gay, care voia se creeze o limba comuna pentru toti fratii marei Illyrie, pentru cei din Stiri'a de sudu, Carinthia, Carniola, Görz si Istri'a Croati'a, Slavonia si Dalmatia, Bosni'a, Herzegovina, Muntenegru, Serbia si Ungari'a de sudu?

Széchen recunoscă pericululu aspiratiunilor sudslavice, d'er' crede, ca fața de aceste aspiratiuni nu se mai poate observa sistemulu negativu de pana acuma. Ce va se dica acest'a? Austro-Ungari'a se favoriseze uniunea sudslavilor sub sceptru dinastiei habsburgice?

D'er' nu vedu maghiarii pericolulu ce ar' involve pentru sistemulu domnitoru o asemenea politica?

Cu-o voce profetica accentuă Pulszky, ca ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei ar' schimbă caracterulu politicei austro-ungare astfelui, incat u monarchia ar' capăta cu totulu alta fața. Pericululu acest'a lu recunoscă si Széchen, inse Austro-Ungari'a nu mai poate sta pe locu....

Ocupatiunea Bosniei si Herzegovinei, care formează viitora basa de operatiune a politicei monarhiei noastre este pote iminenta. Oceanulu, de care vorbi Ljudevit Gay e turburatu afundu, valurile lui se voru isbi in curundu cu vehementia de insul'a rassei maghiare. Ce mesura au luat si voru luă maghiarii contra unui asemenea pericululu. Cu cine s'au aliatu? A cui sympathia au castigatu?

Tratatulu de pace dela San Stefano.

Dupa multa asteptare lumea europeana a potutu celi in fine tecstulu autenticu alu punctelor tractatului de pace ratificatu si publicatu la St. Petersburg. Cele 29 articule ale pacii nu contineau inse nici o conditiune ce nu sar' fi anuiciatul si discutatul mai inainte. Anglesii au fostu mai bine informati, avuramu d'er' dreptu a dā mai multu credientul relatiunei „Oficiul Reuter“ din Constantinopolu. A fostu chiaru interesulu Russiei că se se publice intre multele versiuni false si cea adeverata, pentru că opinionea publica europeana se fia informata din vreme, că se nu se sperie, candu va vedé tecstulu oficialu. In adeveru ca nici nu s'a speriatu nimenea de marimea pretensiunilor russesci. Multi gasescu chiaru, ca conditiunile pacii dela San-Stefano sunt mai moderate decatul s'a asteptat in generalu. Nu scimu inca ce impressiune au facutu conditiunile de pace in Romani'a, d'er' credem, ca nu au suprinsu nici acolo. Sperant'a romaniloru, ca dora dora Russi'a, vediendu opinionea ce domnesce in Romani'a si resolutiunea firma a romaniloru de a nu cede nici unu petecu de pamentu de buna voia, nu va mai face amintire de schimbulu Basarabiei in tractatulu de pace, nu s'a implinitu, d'er' cu toté aceste nu se poate trece cu vederea, ca articululu referitoru la acestu schimbul este asia stilisatu, incat u lasa Russiei o portitia deschisa pentru casulu, candu poate totusiu ar' fi silita a renuntia la anexiunea Basarabiei. D'er' se fi si lipsit u totulu punctulu acel'a, prin care Russi'a si reserva dreptulu de a dā Dobrogia in schimbulu Basarabiei, (Vedi art. 19 de mai jos) Romani'a totusi nu avea causa a se bucurá de tractatulu dela San-Stefano, fiinduca, desi i se recunoscă intr'ensulu independentia si dreptulu de desdaunare, nu potea se uite nici unu

momentu, ca pacea s'a inchiaiatu fora concursulu plenipotentiarului romanu tramsu anume cu scopu de a aperă interesele tierii la facerea pacii. Tiarulu recunoscuse de facto independentia Romaniei, d'er' acest'a s'a intemplatu in dilele de periculu, candu era amenintata pana si inalt'a lui persóna; acuma inse, dupa ce turculu a fostu translatu la pamentu cu ajutoriulu vitejilor Curcani, Russi'a nu si mai aduse aminte de atitudinea ce a observat atunci insusi suveranulu ei si tractă cu Turci'a despre Romani'a in absența representantului romanu, care n'a fostu admis la negotiari. Se credu ore russii salvati cu aceea, ca au rezervat in Art. V guvernului romanu dreptulu de a si formulă pretensiunile sale de desdaunare, de a se intielege despre acest'a cu Turci'a? D'er' déca turcii nu voru primi condițiunile romaniloru, nu voru voi se platescă ceea ce Romani'a va fi in dreptu se cera? Casulu acest'a nu e prevedutu in tractatu, cu totē ca e lesne possibilu. Obvenindu inse, se va intepune Russi'a pentru dreptulu Romaniei? Fața de Muntenegru russii au fostu mai cu ingrigire, ca-ci au prevedutu si casulu candu asupr'a vreunui punctu nu s'ar' poté intielege cu Russi'a. Se pare inse ca Russi'a a voit u se se ocupe catu de puçinu de regularea sōrtei Romaniei, lasandu-o in grija guvernului romanu. Stilisarea articulului V e astfelui, incat u lasa a crede, ca printrenusu a recunoscute Turci'a numai independentia si dreptulu Romaniei că belligeranta, er' pacea definitiva se va regulă intre aceste doue state in specialu. Art. V, care e unulu din cele mai scurte, suna din cuventu in cuvantu asia:

„Inalt'a Pórtă recunoscă independentia Romaniei, care si va formulă pretensiunile la o desdaunare, ce voru avé a-o stabili in intielegere ambele parti. Pana la inchiaarea unui tractat u directu intre Turci'a si Romani'a supusii romanesci din Turci'a se voru bucurá de totē drepturile garantate supusiloru poterilor celorulalte europene.“

Articululu V este poate mai lesne de intielesu, déca lu vomu pune in legatnra cu art. XI, care contine fatal'a mentiune a ghesieftului cu Basarabia. Russi'a a ingrijitu parintesc pe favoritii sei muntenegrini, serbi si bulgari, de sōrtea viitoră a fostilor sei aliatii dela Pleven'a nu-dore inse capulu in aceeasi mesura.

Se fia ore convinsa Russi'a de aceea, ca romanulu si poate ajutá singuru? E forte verisimilu ca Russi'a se teme chiaru de energi'a si poterea de viața a micului statu romanu, carele nu se tiene de ginta slava. Pacea dela San Stefano va dā romaniloru unu nou imboldu de a lucră pentru recunoscerea dreptului loru de catra statele europene. Prevediendu, ca acest'a pace nu va aduce ceiasi imbucuratoriu romaniloru, scrie „Romanulu“: „Tecstulu tractatului desi nu ne va aduce nici bucuria, nici sperantia, totusiu va avé bunurile lui: pentru natiune, spre a sci ce au facutu altii pentru ea, pentru guvernul spre a si orienta pasii si silintiele, că totē se ésa bine pentru tiéra.“ Fia că se succeda silintielor guvernului a reusi cu santulu dreptu alu Romaniei inaintea Russiei si a Europei!

Lasamu se urmeze acumu cuprinsulu esentialu alu tractatului de pace authenticu publicatu oficialu in St. Petersburg:

1. Muntenegrulu capeta Niksic, Gačko, Podgorica si Antivari. — 2. Muntenegrulu va fi independent; totē certele ce le va avea in viitoriu voru fi supuse arbitriului Austro-Ungariei si Russiei.
3. Nou'a fruntaria serbescă se estinde pana la Novibazar, Zwornicul-nicu si Zakas; fortareati'a Adakaley-Serbescu se va rade. — 4. Proprietarilor de pamentu musulmani aflatori pe teritoriul cedatu li se lasa posesiunea, care va fi arendata și administrata de catra altii. — 5. Romani'a va fi independenta; dreptulu ei de a cere o desdaunare de resbelu se recunoscă.

— 6. Bulgaria va deveni unu principatu autonomu cu guvernul tributariu chrestinescu si va avea o militia nationala. Granitiele ei se voru ficsa inainte de evacuatiunea Rumeliei de catra o comisiune speciala russo-turcesca ; ele se estindu dela Karadagh pana la Drin'a negra „la lacul Beschik la gur'a riului Struma (Karassu, despre partea litoralului de sudu pana la Burugiu, la muntele Rhodope si Karabalcane, la riulu Ard'a pana la Tsirmen spre nordu si pana la Hakim-Tabiassi la Marea negra ; apoi dela Mangali'a in sudul Sandsakului (districtului) Tulcea pana la Dunare din susu de Rasgrad. — 7. Principele Bulgariei se alege de catra poporu si trebuie se capete confirmatiunea Pórtei si aprobatia marilor poteri. Nici unu membru din dinastie domnitorie ale marilor poteri nu poate fi alesu. O adunare de notabili va projecta sub inspectiunea unei comisii russesci si in presentia comissariilor turcesci nou'a organisatiune a tierii conformu acelei din principatele dunarene ; introducerea acestei organisatiuni se supraveghieza in timpu de doi ani de catra unu comisariu russescu. Dupa antaiul anu potu se tramita deca voru voi si celealte poteri cate unu delegatu specialu pe langa comisariulu russu. — Trupele turcesci parasesc Bulgaria. Fortaretiele de acolo se voru rade ; materialulu de resbelu si ce e proprietate a statului romane Turciei. Pana la formarea militiei nationale, cumu se prevede camu pe unu timpu de doua ani, voru romane trupele russesci in Bulgaria. — 9. Marimea tributului bulgaru este a se stabili mai tardi in intielegere de catra marile poteri. — 10. Turcia e indreptatita a intrebuintia drumurile Bulgariei cu anumite restrictiuni. — 11. Relatiunile posessiunei de pamant a musulmanilor se voru regulata analogu modalitatii stabilite pentru Serbi'a. — 12. Fortaretiele dela Dunare se voru rade. Comissiunea internationala a Dunarei de josu romane intacta. — 13. Pórt'a are se restabilesta navigatiunea la gur'a Slinei. — 14. In Bosni'a si Herzegovina se introduc reformatiuni, conformu propunerilor facute de catra poteri in prim'a siedintia a conferintei dela Constantinopolu, inse cu modificatiunile, ce se voru stabili intre Austro-Ungaria, Turcia si Russi'a. Articulul — 15 se refera la imbunatatirea starei pe insula Cret'a in Epiru si Thesali'a. — Art. 16 se refera la mesurile de aperare ce va avea se le ie Turcia pentru Armeni'a in contra curdilor si cerchesilor. — 17. Se da amnestia completa acelor supusi turcesci, cari s'au compromis in timpulu resbelului. — 18. Turcia va regulata granita turco-persana si va luata in consideratiune relativu la Khotour pararea poterilor mediulocitorie. — 19. Desda una de resbelu va fi de 1410 milioane ruble, din acesta suma se subragu pentru teritoriile cedate 1100 milioane ruble ; Turcia cedéza a Sandacatulu dela Tulcea (Dobrogi'a), in provinci'a acestui a Russi'a si reserva in se dreptulu de alu dă inschimb pentru partea Basarabiei cedata la 1856 ; Turcia cedéza mai departe cetatile Ardahan, Kars, Bajazid, Batum si pamantulu pana la muntii Soghanly-Dagh. — Art. 20 se refera la regularea afacerilor litigiose ale supusilor russi. — Art. 21 contine dispositiuni secundarie in privint'a relatiunilor locuitorilor din teritoriile cedate — Art. 22 vorbesce de scutulu, de care se voru bucurata calugarii dela muntele Athos si pelerinii russesci. — Art. 23 dice ca tractatele de mai inainte in privint'a comerciului se voru restitu — 24 Bosporulu si Dardanelele romane deschise pentru naile de comerciu in timpu de pace. — 25. Trupele russesci evacuteaza Turcia europeana in siese luni dupa stabilirea pacii definitive. — Art. 26 contine determinatiuni provisorice relativu la administrarea teritoriilor ocupate pana la desiertarea loru de catra russi. — 27. Pórt'a promite, ca nu va prigni pe acei supusi turcesci, cari au statu in relatiuni cu armata turcesca. — Art. 28 contine determinariile in privint'a redarii prisonierilor de resbelu. — 29. Ratificatiunile preliminarieelor pacii se voru schimbata in timpu de 14 dile la Petersburg.

Din delegatiunea ungara.

Desbaterea asupra creditului de resbelu in delegatiunea ungara contine multe momente interesante. Cu tota, ca la votare toti au fostu pentru creditulu cerutu, s'a potutu observa o mare diversitate de idei in apretiarea situatiunei politice a monachiei si a modului, in care ar trebui se proceda guvernului austro-ungaru. Vomu trece der in revista cuventarile ce s'au tienutu cu

acest'a ocasiune. Referintele Dr. Falk, recomandandu in numele comisii primirea creditului nu a desvoltat nici o idea noua, pe care se nu-o fi citit in „Pester Lloyd“, a carui a redactorul este. Cu atatu mai multe si mari cestiuni ale viitorului a atinsu vorbitorulu urmatoru Augustu Pulsky, se vedea in se, ca densulu se misca pe unu terenu de cugetare nou si pana acum nepracticat. De aceea s'a si ferit u a intrat in discussiunea consecintelor ce le-ar avea pentru monarchia politica indigitata de elu. Pulsky este convinsu ca si toti ceilalti, ca este interesulu de vieta alu monachiei nostre de a impedeas estinderea poterei russesci in Orientu. Noi, dice elu, formam unu statu cu-o politica esteriora conservativa, cu-o directiune defensiva si pacifica, Russi'a inse are unu caracteru contrariu si este dupa Rom'a cea d'antaia imperatia poternica, care urmaresca energetic o politica ce semana cu aceea a imperiului romanu. Din punctul acesta de vedere voiesce a se procede la esaminarea cestiunilor orientale.

In prim'a linea — dice Pulsky — este a se luata in consideratiune viitoria situatiune a Romaniei, care a scapatu de o dependentia forte slaba si poate se fia mane strensu aliata cu noi, der' care poate se ajunga totu asia de usioru intr'o dependentia cu multu mai apesatoria de poterea noue inimica ; acesta trebuie se-o impedeas, pentru ca ar' fi contra intereselor nostre. Nu indignatiunea justa contra neindreptatirei flagrante, nu sympathia catra poporele vecine este, care lu influintieza, ci are convictiunea, ca ocupatiunea Basarabiei de catra Russi'a trebuie cu necessitatea se aiba asemenei urmari, cari s'ar' indreptata imediatu contra nostra. Reincopciarea Basarabiei la Russi'a ar' aduce cu sine, ca Romani'a se fia dependenta de Russi'a, pentru ca Russi'a ar' capata in mana chiaia Dunarei, pentru ca Romani'a nu ar' mai avea ce se sperez in Orientu si prin urmare ar' trebui se se intorca cu tota aspiratiunile sale contra nostra ; in fine pentru ca 'si-ar' perde vointia propria si prin aceea ar' fi lipsita de simtiul acelui responsabilitati, care e singura garantia morală a politicei unui statu. O alta urmare ar' fi, ca Romani'a ar' ceda si Dobrogi'a si Russi'a ar' ajunge in possesiunea deplină a gurilor Dunarii, la ceea-ce tientesce de ani politica russasca.

Apoi trece la cestiunea bulgara si dice, ca in privint'a acesta este de mare importantia, ca monachia nostra se nu lasea ca Bulgaria se se estinda prea departe, asia, in catu se fia pericolata prin aceea interesele grecesci, cari armonieza mai multu cu cele austro-ungare. Mai departe vedu unu pericolu in aceea, deca influenti'a russasca ar' romane preponderanta acolo, deca Bulgaria s'ar' russificata. Mai multu inse dice, ne intereseaza sortea tierilor dela fruntaria nostra de sudu. Concede, ca ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei poate se devina necessaria, der' atunci ar' trebui se ne extindem si mai departe pana la fruntariele de sudu ale provinciilor grecesci, ca-ci numai asia amu poate asigurata resultatulu intentiunatu. Dupa ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei zidirea statului nostru ar' trebui se se mai largesc, pentru ca se pota locui in ea tota poporele sudslavice. Aceasta ar' schimbata caracterulu politicei nostre, si ar' provocata unu stadiu de transitiune, a carei desvoltare finala ar' fi, ca ar' trebui se se schimbe facia de pana acum a monachiei. Si in commerciul oriental o afia pe acesta pericolata ca-ci russii au si politic'a loru economica precum au politic'a loru de nationalitate si de cucerire. Dice in fine ca avendu in vedere interesele mari ale monachiei voteara creditulu.

Dupa Pulsky a vorbitu croatulu Voncina in limba sa meterna. Elu a desvoltat pe largu cestiunea sudslavica atinsa de antevorbitorulu seu. Multiamindu contelui Andrassy pentru grija ce a datu liberarei chrestinilor de pe peninsula balcanica lauda politica lui, care o numesce precauta deorece s'a basatu pe alianta celor trei imperatii, sperata, ca va succede monachiei nostre a regula in loiala intielegere cu aliatii sai (Russi'a si Germania) si 'n tota pacea starea lucrurilor in Orientu spre multiamirea poporilor. Mie, dice elu mi se pare ca ingrigirea, ce se descrie atatu de multu in publicitate, dupa care mici state, cari se voru ridicata din ruinele imperatiei turcesci ar' pota se involve unu pericolu pentru monachia nostra, este cu totulu nefundata. Voncina crede din contra, ca monachia nostra va avea prin institutiunile sale de statu inaintate mai mare potere de atractiune facia de acele mici state de catu ori-care alta

potere. Tote ingrigirile voru incetata in momentul, candu monachia nostra in potere dreptul istoric si a intereselor sale va reocupata Bosni'a si Herzegovina. Tierile aceste se potu astazi ocupata mari greutati intre aplausele Europei si bine-cuventarile poporatiunei de acolo. Esista unu proverbii turcescu, ca „unde calca peciorulu turcului se usca erb'a“. Sub Austro-Ungaria inse Bosni'a si Herzegovina ar' inflori si s'ar' pota spera, ca poporul croat din aceste tieri cu tote suferintele sale seculare s'ar' ridicata in curundu la treaptă aceea de cultura, care se-i faca possibilu de a participa si elu cu celealte popore ale monachiei la portarea sarcinelor publice comune. Nu eschidu nici pe croatii bosniaci de religiune mohamedana, cari fiindu forte talentati sub influenti'a culturii europene ar' incetata a mai fi turci si ar' deveni unu factoru insemnat in noua vieta de statu. N'avemu decat se cetim reportulu baronului Krausz relativ la starea celor 110,000 refugiat, spre a capata o idea clara despre miseria materiala, in care poate se impinga domnia turcesca pe unu popor. Voncina crede, ca pe lenga celealte titluri de dreptu si motive politice ar' mai fi si cestiunea restituirei cheltuielor facute pentru sustinerea refugiatilor bosniaci, care ar' trebui se indemne pe Austro-Ungaria la reocuparea Bosniei si a Herzegovinei. (Acesta cheltuieli se urca la 7 milioane florini) Monachia nostra, dice in fine delegatulu croat, va romane fidela missiunei sale culturale si va face unu mar servit u omenirei, deca va concede ca poporele peninsulei balcanice se se elibereze si se se constituie in mici state si deca va relua in sinulu seu Bosni'a si Herzegovina, cari dupa dreptul istoric si positiunea geografica apartin coronei St. Stefanu, si cari ar' pota se fia apoi in unire cu tierile sorore Croati'a si Dalmatia unu zidu aoperatoriu alu monachiei contrari-carui periculu, vina elu din ori-ce parte.

Contele Anton Széchenyi de parere, ca evenimentele s'au desvoltat in mesura mai mare decat se asteptata. Acuma ne aflam facia cu-noua situatiune, a carei greutati se potu inmulti prin noue resbele, der' nu se potu delaturata. Nu toti aceia, cari au combatutu politica guvernului au dorit actiunea belica a monachiei in interesulu Turciei.

Accentueaza apoi in prim'a linea importanta unei solutiuni pacifice. Nu poate nega, ca aspiratiunile sudslavilor sunt periculoase, der' crede, ca a trebuitu timpulu de a mai opune acestor aspiratiunilor unu sistem negativ. In privint'a ocupatiunei Bosniei si a Herzegovinei doresce, ca principiul conducerioru se fia din punctu de vedere culturalu, asigurarea internationala a intereselor materiale ale monachiei pe acelu teritoriu, care e geografic mai apropiata de influenti'a ei.

Baronulu Béla Báthory are o buna parere despre portarea lui Andrassy, care, dice elu, a adusu jertfe, a facutu concesiuni, ba a trebuitu poate chiaru se neglige unele, numai spre a nu isola monachia si spre a sustine bunele relatiuni cu Germania mai cu séma. (!) Spera inse, ca timpulu concessiunilor a trebuchu. Declararea ministrului de externe, ca ocupatiunea Bosniei poate se devina necessaria, nu'l prea linistesce, socotindu inse cu faptele intemperate, vede, ca Bosni'a nu poate fi considerata sub tota impregiurare ca una „noli me tangere“ (nu me atinge). Fiindu inse necessaria ocupatiunea ar' fi mai corespondentul positiunei si aspiratiunilor de potere mare ale monachiei, deca ea s'ar' estinde mai departe si nu s'ar' margini numai la Bosni'a si Herzegovina. A se margini numai la ocupatiunea acestor provincii ar' inseman a lasa ruptura altora si a se multiam cu ósele, a aduce jertfa in bani si avere forta folose politice. Dece este se ocupamu, atunci cu catu vomu ocupata mai multu cu atatu mai bine, pentru ca se potem inaugura celu puçinu o politica comerciala si de drumu de feru corespondentia intereselor nostre.

Dupa croatutulu Horvath, care ca si Voncina a pledat cu caldura pentru luarea in securu a fratiilor bosniaci, a vorbitu Eduard Zedényi. Ministrul Audrassy, dice elu, n'a facutu amintire in espunerea sa despre relatiunile dintre cei trei imperati, a spusu numai, ca o singura potere fara concursulu celorulalte nu poate rezolva cestiunea orientala. Cumu se vede inse, o potere a si inchiajatu pacea si se pare ca Germania voiesce se ie in scutulu seu ocupatiunile russesci, celu puçinu se poate deduce acesta din vorbirea lui Bismarck, in care citeaza cuvantele „beati possidentes“. Provoca apoi pe Andrassy se spuna, ca óre fiva impartasit u congressului tratatulu de pace si intreba,

este adeverat, ca interesele Austro-Ungare identice cu acele ale cabinetului de Berlinu? acuma s'a manifestatu amicitia Germaniei mai in simtiemintele de amicitia ce le are celorii germanu pentru ministrul nostru de stene. (Aplause).

Contele Albert Apponyi marturiscese sin- in numele soiloru sei de principia, ca acuma mai pot fi vorba de a scuti pe deplinu interesele austro-ungare, ca-ci aceste sunt deja pana ferte jicnite si ca astazi problema pot fi mai de a impiedecă, că nu cumva jicnirea de acuma a intereselor monarchie se se pre- ce intr'un periculu pentru esentia ei. Or'a, care ne vomu trage socotela cu guvernulu, incasit. Trece apoi la cestiunea ocupatiunea Bosniei si dice, ca asia se pare, ca acesta va denisi ossi a intereselor austro-ungare in cestiunea orientala. Dér ar fi o mare erore a crede, ca stera acestor interes se pot margini geografice; ea se estinde peste tota peninsula balcanica si definitiunea adeverata a intereselor monarchie consiste in influența decisiva ce-o va avea nu mai asupra organizatiunei, d'er si asupra desvoltarii ulterioare si a rolului politic al teritoriului.

Emericu Balogh si Szivák combatu politica guvernului. Celu din urma dice, ca alianta celor trei imperi a stricatu numai intereselor austro-ungare. Politica guvernului a favorisat solutiunea cestiunei orientale pe baza nationala. Din punctul de vedere maghiar solutiunea acesta pe baza nationala trebuie se fia condamnata; celu mai fatal lucru este, ca politica nostra esterioara a sprinuit directiunea acesta nationala intr'unu timp, candu marea opera a consolidarii nostre inca nu era gata. Mai departe dice, ca anexiunea Bosniei si a Herzegovinei ar fi mai fatala pentru monarchia nostra decat a fostu impartirea Poloniei pentru ecuilibriul Europei, ea ar insemană periclitarea dualismului.

(Va urmă.)

„Kelet” despre poporul dela tiéra.

Diariul maghiar din Clusiu „Kelet” in anii 68 si 69 din an. c. publica doi articuli incepatori, cari vorbesc despre peccatele ce le comitu proprietarii mari (mosierii) cu poporul tieranu, si despre inriurintia cea multu stricatoasa a jidaniilor asupra poporului, pe care lu atragu la betia in carciumele loru, mai vertosu in timpulu ernei, candu tieranii n'au continue ocupatiuni. Anumitu imparthescesc despre starea cea intristatora a poporului tieranu dela unu corespondent acesta:

„O parechia de dileri (palmasi) cu mai multi princi abia pot lucra preste veră, că se pota trai, ca ce si diu'a de cosa arare ori trece peste 32 ani, cu tota ca acesta se platesc mai bine. Amarii loru vietia de comunu abia incepe in Martiu si Aprilie. Si ce fora sufletu e adeseori proprietariulu. Dileriul merge la elu si i cere jumetatea de ferdela (mertia) cucuruza (porumbu) pentru lucru de veră. Domnulu tiranu deschide unu protocolu mare, cei servesc pentru casuri de aceste, da burosu jumetatea de ferdela bucate si scrie in carte: X. X. 1878. a primitu in 15 Martie jumetatea ferdela de porumbu, pentru care e detoriu cu 6 dile de cosa si soci'a lui cu 3 dile la strinsului.“

Acest'a amu scris'o din cuventu in cuventu dintr'unu protocolu. Se dicu mai multu? Puginele grauntie ce le-a capetatu abi'e tienu cateva dile si deca nu are altu castigu, de nou trebuie se se imprumute. Astfelui se belesce pe sate serumanul de dileriu!“

Casulu pomenit aici, dice mai incolo „Kelet”, e numai o trasura caracteristica a acelei practice, care dupa cum scim prea bine esista in tota tiéra la noi, in tota comunele fora exceptiune. Impregurarea acesta appare cu totul neinsemnata, d'er deca amu pot face socotela, ar esi, ca cam jumetate din pogonele iobagesci, capatace in an. 1848, au cadiutu jertfa tractarei acestieia practisate de regula din partea proprietarilor de pe sate si a jidaniilor mesuratori de vinarsu. Si acesta nu de aceea ca a luat imprumutu tieranulu flamandu, ci de aceea, ca a trebuitu se platasesca unu percentu de 1000 pentru detoriu s'a. Pentru acesta nu este lege de camata si totusi e cea mai inspaimantatora usura. Decate ori si in cate feliuri nu injura fiacine pe guvern pentru darile cele mari; dicu, ca din caus'a acestora poporul ajunge la sapa de lemn. Si ore darile causaza a mii'a parte a acelei pagube in avarea poporului, pe cata causaza portarea proprietarilor de pamant. De-

siguru ca nu. Face apoi exceptiuni pentru cei justi si drepti, cari ar luat numai 100 percente pentru detoria, d'er maranimosi de acestia pucini voru fi s. c. l.

In articolu alu 2-lea vine pseudonimulu Justus, autorul articlilor si recunoscere, ca maghiarii se numesc cu deosebire cultivatori de pamant, incat Europa e avisata la productivitatea tierei acesteia; inse catu pentru tempulu de veră, apoi e lucru spaimentatoriu a privi la poporul sateanu, ca-ci, unde se afla paduri la satu, apoi pe acolo mai audi ici colo resunetul securei, d'er unde nu e padure, ai gandi, ca totu tienutul acela e mortu. E frumosa ocupatiunea cultivatorilor de pamant, d'er o astfelui de stare a muncitorilor e spaimentatoria. Unu proverb germanu dice, ca neactivitatea e mam'a pecatului. Si la noi acestu peccatu si are fii destui, pentru ca omulu flamandu tot le incercă si, fiind-ca nici aici nu capeta lucru, pentru unu osu de rosu si zalogesce dreptulu petecutului seu de pamant, ba in desperarea sa se deda si la betia in braçele jidaniilor, cari au interesu, că poporul se fia betivu, apoi beti'a ajutata de nelucrare se latiesce pe di ce merge si apoi la asemeni omeni nu mai vedi minte viòia, nici voia de a lucră, d'er nici poti astepta vreodata dela ei sporii la lucru.

Ar fi mai fericit si mai avutu si statulu, — dice Justus — deca pe acolo, unde cresc rogozuri s'ar ocupă poporul sateanu in tempu de veră cu impletire de rogojine, de corfe, de stergatorie de pecioru, de scatulce, de coperisie la sticle si cosnitie de stupi s. a. s. a.; d'er unde se afla paduri, se faca prevasuri pentru portrete, si la alte lucruri, cuthii de aprinjore (chibrituri) corfe de tota sam'a si cate tota lucruri folositorie, ciubara, cofe, jucarii pentru baiati si sute alte manufacte, ce aducu castigu; unde se afla alabastru, marmora si alte petre, de cari se gasescu mai petotindeni, se faca tesuri de scrisori, vase de flori, ole de totu feliulu, borcane de tienutu tutunu s. a. unde se afla paie (si unde nu'su?) se se impletésca tota veră pelarii cu gustu, coperisie si invelitorie la sticle s. a. s. a.; d'er partea femeiesca se tiese si prepare pandie fine, madepolame asia de fine, precum sunt de exemplu pandiariele produse de femeile tierance austriace si vendute la fabricantii din Vien'a, pe cari noi le cumparamu din pravaliile (boltele) nostre cu pretiu scumpu dintr'a trei'a mana. Tote aceste nu e impossibil de a fi introuduse si la noi, numai se inveniamu poporul la industria casnica.

Cantulu Latinului.

Primul dela secretariulu Societatii limbelor romane d. Alph. Roque-Ferrier din Montpellier (Francia) spre publicare urmatorulu Program:

In Martie Pasciloru din 1878, — anu care coincide cu bimilenari'a aniversaria a fundatiunei cetatii Aquae Sextiae (Aix in Provence) de catra romani — Societatea limbelor romane va decerne la Montpellier, in siedint'a solemnă a celui de alu doilea alu seu concursu trienal, o cupa mare simbolica de argintu, că premiu autorului celei mai bune poesie pe tem'a urmatória: „Cantulu Latinului“, seu altfelui disu „Cantulu ginte latine“.

Pentru acestu premiu, — care este oferit de Esclenti'a S'a D. A. de Quintanay Combis, presedinte alu jocurilor florali ale limbei cataliane dela Barcelon'a in 1874, — limb'a romana, francesa, catalana, proveniale si tota limbele latine sunt admise la concursu.

Societatea limbelor romane doresce că acesta poesia, care nu trebuie se fia pré lunga, se se considere că unu felu de cantu de ginte, putendu, gratia a numerosei traductiuni p'acelasi ritmu, se devia unu cantu comunu tuturor poporilor, cari vorbesc astazi unu idiomu derivat din vechia limba a Romei.

Concurrentii sunt invitati a indică intr'unu modu precisu, de care limba seu dialectu se voru fi servit.

Manuscriptele poesiei „Cantulu Latinului“ potu chiaru fi inscrite de notatiunea musicala a unei arie potrivita cu vorbele.

E neaperat că manuscrisele se fia adressate franco inainte de 25 Aprilie 1878 (ultimu terminu de rigore), catra secretariulu Societatiei (A monsieur le secrétaire de la Société des langues romanes, à Montpellier, France).

Manuscriptulu va portá o epigrafa, care va fi copiata si pe unu pliku sigilatu, care se contine scrisu numele si adresă autorului.

Poesiele tramise cata se fia inedite.

Societatea si rezerva dreptulu de a face se se traduca in tota limbele romane „Cantulu Latinului“, care va fi premiatu, si de a modifică seu chiaru a schimbă notatiunea musicala a ariei. In casu, candu s'ar face unu nou con-

cursu pentru aceste duoe ultime obiecte, unu nou programu specialu va fi anuntat inainte de 1 Iuniu 1878.

Manuscrisele tramise nu se voru mai restitui, ci voru fi depuse in archivale Societati, care va avea dreptul de a publica odata cu bucat'a premiata si tota acelea, cari i-se voru paré, ca merita de a fi imprimate.

Din Resiti'a montana

ni se tramite spre publicare urmatorulu Necrologu: Inventariulu Iosifu Popescu gr.-or. nascutu in Resiti'a la a. 1808 in etate de aproape 70 ani, dupa unu morbus periculosu, care nu de multu timpu lu capatase, fu rapit de moarte in 15 Ianuariu a. c. la 9 ore din diminea, d'er in 17 la 2 ore dupa amediu s'a inmormantat. La conductu au asistat 4 preoti si 6 inventatori gr.-or. si a luat parte capelanul si 3 inventatori germani cu scolarii din clasele loru si unu numerosu poporu. Repausatul lasa in dolu pe unu frate alu seu, apoi nepotii, nepote si alte rudene. — Densulu in a. 1825, voindu a se face pedagogu, a intrat in institutulu preparandialu din Aradulu-vechiu, d'er in a. 1827 cu progressu a absolvat studiale cu calcule de eminentia. In 1828 fu denumit inventatoriu in comun'a Fur lugu, totu in acel anu veni in Resiti'a montana, in locul nasceri sale, unde functiona unu siru de 44 ani. Elu pe multi din fi poporului ia inspirat, imbarbatu si indemnatur se imbracioze carier'a studialor, se frecuenteze institutele mai inalte. Intre scolarii sei se vedu astazi preoti, inventatori pe la clasele reali, cari sunt pe la oficiuri publice politicesci si judiciale, precum si multi din clas'a lucratorilor numerosi, cetatiani, intre cari impiegati la societatea calei-ferate de statu s. a. Popescu a fostu unul, carele in oficiulu seu inventatorescu s'a ocupata nu numai de instructiune si educatiune, d'er s'a interessat si de causele nationali, precum: la tota alegerile membrilor dietali a fostu participant si a fostu sinceru cu natuinea s'a Popescu a oferit la Academia de drepturi in a. 1870 si in a. 1872 la societatea Petru Maior, la gimnasiulu din Bradu etc. — Densulu din tote obiectele de inventamentu a fostu cu mare diliginta si activitate, d'er mai alesu in studiu aritmeticu, si geograficu s'a distinsu, apoi si in arta scrisorii, caligrafia, si in cantulu bisericescu a fostu unul dintre cei renumiti. Nu a fostu inse remunerat dupa merite sale, ci in urm'a unor invidii si suspiciuni, falsificari si maiestrii seducatorie ale unora, la a. 1870 i'a venit pensiunea, adeca 132 fl. v. a. anuali cu cuventu, ca era prea betranu, si fu delaturat din postulu seu, fora de voi'a lui, unde elu inca era in stare a mai servi cu onore. Popescu nu voi a luat pensiunea pana in Iuliu 1877, atunci mai capeta unu premiu oficialu de 60 fl. v. a. anuali. Inventatoriul Iosifu Popescu din a. 1871 pana in a. trecutu 1877 a avut forte mari suferintie, si au traitu o vietia de totu misera si infrenata. Elu era unu modelu de chrestin si de inventatoriu bunu, cumu au fostu inventatorii cei adeverati in timpurile vechi. In primavera viitora avu de scopu a calatori la sinodulu episcopal, d'er si la Esclenti'a s'a in caus'a mai multor vaierari, inse destinul nu au voit. Domnulu parochu Gr. Poerianu prin o cuventare au insirat meritele fostului seu inventatoriu Iosifu Popescu, care 50 de ani cu acuratetia a functionat in biserică Resitiie, 44 ani a fostu docint si 6 ani in pensiunea inventatorescă. — Odihneascalu Dumnedieu cu dreptii, ca-ci au fostu unu sufletu bunu si nobilu!

Unu romanu.

Divers.

(Trupele romane din Bulgaria) au reintrat, cumu anuntia „Rom.“, mai tota in tiéra parasindu tote locurile ce ocupara afara de Vidinu si Belgradicu. La Vidinu au remasu numai doue regimenter, alu 15-lea de dorobanti, alu 6-lea de linia, impreuna cu duoe baterii de artilleria; la Belgradicu unu batalionu din reg. alu siéptelea de linia.

(Trofee romane) luate la Pleven'a sunt pe drumu de a fi aduse tote in tiéra. „Romanul“ ne spune, ca 19 tunuri au si sositu la Corabi'a, d'er altele impreuna cu chesonele loru la Turnu-Margurele. Numerulu tunurilor nu e cunoscutu in modu positivu, se serie inse ca trecu peste 30. Ministrul de resbelu spre a activa aducerea loru in tiéra, a tramsu in Bulgaria caii dela tururile armatei romane. Astfelui acele guri de foc voru fi depuse in curundu in arsenalele romane. Li se prepara o primire imposanta din partea publicului capitalei.

(Cari voru fi plenipotentiarii poterilor la congressul) Fiindu ca mai este sperantia ca congressul se va intruni, desi nu la terminulu asteptat, aducem si noi dupa „diuariele“ din Vien'a numele acelor persoane, cari voru reprezentă diversele poteri la acea ilustra adunare. Plenipotentiariul Germaniei va fi principale Bismarck, alu Austro-Ungariei: contele Andrásy,

alu Franciei : d. Waddington, alu Marei-Britanie : lordulu Derby, alu Italiei : dlu de Corti, alu Turciei : Savfet-pasi'a. Déca voru fi admise mai tardi si tierile de a dou'a ordine, ceea-ce pare a fi neevitabilu, ele voru tramite pe urmatorii plenipotentiari : Romani'a pe d. Ionu Bratianu, Greci'a pe d. Delijanis, Serbi'a pe d. Ristic, Muntenegrul pe senatorele Petrovici.

Totii acestei plenipotentiari, cari sunt totodata si ministrii de esterne ai statelor ce reprezinta, voru avea pe lenga sine inca mai multi alti delegati.

(Datoria Turciei.) Vediuramu ce ingrijati sunt posessorii de titluri turcesci in Itali'a. Cu mai multu dreptu ca' italianii potu fi nelinistiti inse' anglosi si francesi, pentru ca acestia posedu cele mai multe bonuri turcesci. Intreag'a datoria de statu a Turciei este de 6 si jum. miliarde. Din sum'a acésta apartinu 2250 milioane creditorilor anglosi, 1000 milioane la creditorii francesi, 625 milioane la creditorii turci, 500 milioane la germani si austriaci, 375 milioane la creditorii italiani si 250 milioane la creditorii belgi si holandes. Candu 'si voru capetá toti acestei creditori paralele? Mai vine acum a se numerá la cele 6 $\frac{1}{2}$ miliarde inca si despargubirea de resbelu stipulata in tratatul dela San Stefano. Ori catu ar' fi de redusa despargubirea de resbelu prin compensarile teritoriale ce Tiarulu a cerutu a i se dă in Americ'a, serie „Republique française“, ea intereséza in gradu insemnatu pe numerosii posessori de bonuri otomane respanditi in tota Europ'a, cari vedu in acósta o noua causa de intardiare in plat'a amanata de unu timpu atatu de indelungatu si pote chiaru o amenintare de bancruta din partea Turciei. Dupa tractatulu de pace Turci'a are se dé in bani Russiei peste unu miliardu de franci. In acésta suma nici nu e socratita sum'a ce are dreptu a pretinde Romanii ca' despargubire de resbelu. Dér' ce mai remane pe séma Romaniei dupa ce se voru fi subrasu cele 8 miliarde. De unde se mai plateasca Turci'a si cele 300 milioane Romaniei? Déca romanii ar' voi se ie Dobrogi'a, Vidinulu si Belgranicul s'ar' poté compensa, dér' asia se afia intr'o situatiune grea cu tóte, ca Russi'a s'a induratu a face se li se recunoscă dreptulu de a cere desdaunare de resbelu.

(Processul Antonelli.) Se scrie ca cardinalulu Antonelli a lasatu dupa mórtea sa o avere mare la rudele sale. O annmita contessa Lambertini inse a intentatu processu mostenitorilor cardinalului sustienendu, ca este fiic'a cardinalului Antonelli si voindu se restórn testamentulu. Tribunalul civil a admisu, ca contessa Lambertini se dovedesca cu martori ca este in adeveru fiic'a cardinalului. Eredii lui Antonelli n'au appellatu inca contra acestei sentintie. Au timpu doue luni. Déca sentint'a curtii de apellu va confirmá sentint'a tribunalului civilu martorii voru fi ascultati. Advoctii contesei Lambertini 'si dau tota silint'a acumă spre a afla marimea aprosimativa a averei remase dela cardinalulu Antonelli, pentru ca eredii nu au arestatu guvernului cifr'a esacta. Ei au disu, ca avere a numai de 760.000 franci precandu, cumu dice contessa Lambertini, ar' fi remasă mai multe milioane.

(Cata dare platesce Rothschild?) Biouroul de perceptiune francesu se occupa acumă cu fisarea darilor personale. In list'a contribuirilor figuréza multi cu sume insemnate, intre cari si famili'a Rothschild, care are se platesca sum'a de 1,207.330 franci.

(Tiarevici.) Principele de corona russescu marele duce Alesandru Alesandrevici (Tiarevici) a capetatu dela tatalu seu, imperatulu Alesandru, o scrisore, prin care i confera o sabia de aur cu diamante avendu inscriptiunea : „Pentru conducrea escelenta a armatei dela Rusciuk.“ Tiarevici a fostu, precum scimu, inaintea generalului Totleben comandanu supremu alu armatei dela Rusciuk. Conducerea lui a potutu fi „escelenta“, dér' resultatele dobândite au fostu slabe de totu. Tiarevici se escusa in ordinulu de dí ce l'a datu la plecarea sa cu aceea, ca numerulu armatei de sub comand'a sa a fostu prea micu.

(Suleiman-pasi'a) eroulu dela Sipca, ear' mai tardi comandanu alu armatei dela Rassgrad, care operá contra lui Tiarevici se fi murit u fara veste in inchisore. Suleiman-pasi'a avea se fia judecatu de catra tribunalulu de resbelu si de aceea a fostu inschisu intr'unu fortu alu Dardaneleloru. Aci se se fi bolnavit u de odata dupa ce a beutu o ceasca de cafea si se fi murit scurtu dupa aceea. Se vorbesce, ca in acea ceasca a fostu

veninu, nu se scie inse' déca Suleiman a luatu singuru veninulu seu ca a fostu adaptat u elu. Istorióra acésta a adus'o mai antaiu unu diuariu dela Odessa.

(Fomete in Chin'a.) Dupa unu raportu oficialu din 18 Octobre 1877, alu secretariului legatiunei din Peking Dr. Mayer, fómetea, care pus-thiesce infriosciatu tienuturile de mieadia-nópte ale Chinei, e totu atatu de mare, ca si cea din Indi'a si isvorulu ei e secet'a ce a fostu in doui ani unulu dupa altulu. In unele provincii veni o plóie neregulata, care causă mari inundari, casiunandu semenaturilor multa stricatiune. In alte provincii a fostu o ferbintiela, care nu numai ca nimici recoltele, dér' si impedece la lucrarea pamantului. La acésta miseria se adauge si plag'a locustelor, cari pusthiira tienuturi intregi. Guvernul luă mésuri de ajutoriu, dér' cu tóte aceste lips'a in unele locuri crescă atatu de multu, incat barbatii au fostu siliti a 'si vinde pe femei si pe copii pentru a se poté hrani, pe candu altii cadiura jertfa fomei.

Sciri ultime.

Dela Vien'a se anuntia, ca merge forte greu cu impacarea dualistica. Diferentiele in locu se se impucineze s'au mai inmultit.

Cestiuinea congressului este inca deschisa. Responsul Russiei nu a multiamitu pe Anglia. Acésta sta mortislu pe langa pretensiunea ei ca' Russi'a se puna in discutiune intregu tractatulu de pace. Russi'a, se dice, e decisa a nu renuntia la cessiunea Armeniei si a Basarabiei. Sunt temeri, ca Anglia nu va participa la congressu. In casulu acesta nici Francia si Itali'a nu voru merge la congressu. Se vorbesce si de o conferentia a celor trei imperatii.

Marele duce Nicolae a visitatu in 26 pe Sul-tanulu si acest'a ia intoru visit'a.

Ministrulu-presiedinte italiano Cairoli 'sia desvoltatou noulu programu in camera accentuandu, ca voiesce neutralitatea, dér' va veghiá pentru aperarea demnitati si interesselor Italiei. Corti'sa numitul ministru de esterne.

Ajutorie pentru raniti.

Brasovu, in Februarie 1878.

Ofrande pentru soldatii romani raniti, primite de subsemnatul din comun'a Biertauu prin parochulu Teodoru Avramu si tramise prinçipului Dimitrie Gr. Ghic'a, presiedintele „Crucei rosie“ la Bucuresti.

Diamandi I. Manole.

Teodoru Avramu parochu 1 fl., Mari'a Avramu 30 cr., Romulus Avramu 20 cr., Ioanu Avramu 50 cr., Patrichiu Florea 1 fl., Vecinetatea d. s. Patrichiu Florea 50 cr., Vecinetatea d. s. Nicolau Bozorianu 50 cr., Vecinetatea d. s. Mihai Danu 1 fl., Vecinetatea d. s. D. Moldovanu 1 fl. 50 cr., Vecinetatea d. s. Ioanu Burnete 1 fl., Fondulu reuniunei femeilor 58 cr., Melchisedec Florea 10 cr., Andrei Florea, cantor 15 cr., Iosifu Stochirianu 50 cr., Zaharia Moldovanu 30 cr., Mariut'a Moldovanu 20 cr., Simionu Burze 25 cr., George Candea 5 cr., Nicolau Stochirianu 4 cr., Zosimu Bozorianu 5 cr., Nonicu Bortanu 4 cr., D. Moldovanu 5 cr., Gavrilu Florea 40 cr., Savata Lazaru 2 cr. Sum'a 10 fl. 23 cr. v. a.

Fagaraslu, 29 Ianuariu 1878.

(Urmare.)

Din Ohab'a Fagarasiana au mai contribuitu: Veron'a Mustatia 4 cupe cucuruzu, Iacobu Rosic'a 1 c. c., Ioanu M. Morariu 2 c. c., Iosifu Pop'a 2 c. c., Ioanu G. Morariu 2 c. c., Iacobu G. Morariu 2 c. c., Davidu Morariu 1 c. c., Ioanu Dobrinu 1 c. c., Elis'a Bulea 1 c. c., Iosifu A. Bulea 1 c. c., Georgiu Monu 1 c. c., Georgiu Gergely 1 c. c., Stefanu Bulea 1 c. c., Ioanu Bordeanu 1 c. c., Ioanu Romanu 2 c. c., Iosifu Rosic'a 2 c. c., Iacobu Calinu 1 c. c., Iacobu Morariu 1 c. c., Eva N. Stefanu 1 c. c., Iosifu Stefanu 1.5 c. c., Ioanu Chirila 1 c. c., Nicolau Chirila 1 c. c., Georgiu Nedel'a 1 c. c., Georgiu Bulea 1 c. c., Nicolau Molinu 0.5 c. c., Ioanu Comaromi 3 c. c., Teresi'a Romanu 1 c. c., Nechita Romanu 3 c. c., Ioanu Comoli 3 c. c., Georgiu Radu jun. 2 c. c., Ioanu P. Steavu 2 c. c., Eva Petru Steavu 2 c. c., Ioanu Rusiatiu 2 c. c., Ioanu L. Romanu 2 c. c., Ioanu Crisanu 1 c. c., Georgiu Dogariu 2 c. c., Ioanu Pop'a 2 c. c., Nicolau Muresianu 1 c. c., Ioanu Nedel'a 1 c. c., Magdalena I. Boeriu 4 c. c., Ilie Romanu 2 c. s., Damasceno Nedel'a 1 c. s., Samoile Steavu 4 c. s., Moise Morariu 1 c. c., Iosifu Bulea 1 c. c., Samoile Bulea 2 c. c., Ioanu si Iacobu Morariu 1 c. c., Nicolau Crisanu 1 c. c., Davidu Selegeanu 1 c. c., Gavrilu Rusiatiu 1 c. c., Bucuru Rusiatiu 1 c. c., Ioanu G. Rosic'a 1 c. s., Nicolau Idomiru 1 c. c., Georgiu Idomiru 3 c. s., Mari'a Popa 1 c. c.

(Va urmá.)

Blasiu, 20 Februarie 1878.

Onorate dle Redactoru! Am onore a ve tramite 6 fl. si 3 cr. contribuire dela studentii clasei a VI-a a gimnasiului superior din Blasiu pentru ostasii romani raniti, cu acea rogare, ca se benevoiti a mediuloci tramitera banilor

la „Crucea rosie“ in Bucuresti, ér' list'a alaturata a publica in pretiuitulu D-vostre diuariu. Cu distinsa stima.

Iosifu Turcu, studente in a VI cl.

Blasiu, 20 Febr. 1878.

Pentru romani raniti an contribuitu: Gregoriu Majon, G. Tieoreanu, M. Peculea, Ios. Turcu, I. Sonea, I. Butnaru cate 40 cr., Cornelius Catona, I. Moldovanu cate 30 cr., Is. C. Marcu, L. Lupu, P. Irianu, G. Isacu, A. Almasianu, I. Lupanu cate 20 cr., T. Pintea, I. Ciurdarénu, A. Corvin cate 15 cr., S. Olténu, S. Adamu, G. Tomas, I. Muresianu cate 10 cr., C. Rusu, B. Bratfalénu, St. Marginénu cate 16 cr., I. Manu 17 cr., V. Dimboiu 12 cr., C. Costin 11 cr., I. Cosma 6 cr., S. Simonu 4 cr.

Sum'a 6 fl. 3 cr. v. a.

Feldru, 20 Februarie 1878.

Stimate dle Redactoru! Cu alaturat'a lista ve transmisu 17 fl. 20 cr. v. a., colecta din Feldru pentru brani soldati romani raniti, cari au luptat u campulu lupi spre ai administrá principelui Dimitrie Gr. Ghica, presidintului „Crucei rosie“ in Bucuresti, si list'a alaturata a benevoitoi a-o publica in pretiuit'a foia „Gazeta“ spre redificarea subscriptiei.

Fironic'a Muresianu Lazaru, preotesa.

Conspectu preste contribuirile benevoile penitostasi romani raniti in resbelulu din Orientu: Basiliu Iliesiu 3 fl., Gavrila Popu 1 fl., Gregoriu Muresianu 1 fl., Stefan Neamtu 1 fl., Ioanu Ilie 1 fl., Simionu Popu 1 fl., Todoru Scridonu 1 fl., Artene Scridonu 1 fl., Ioanu Cozma 1 fl., Stefanu Moldovanu 50 cr., Ioanu a Poppi 1 fl., Stefanu Sofrone 20 cr., Pavelu Costanasiu 1 fl., Mendel Zibene 1 fl., Alecsa Onitru 20 cr., Vasile Oprea 20 cr., Simion Galanu 20 cr., Gavrila Iliesiu 30 cr., Ilie Iliesiu 20 cr., Casianu Pascu 20 cr., Ioanu Neciti D. 20 cr., Grigoriu Sintiu 20 cr., Iosifu Scridonu 20 cr., Ioanu Scridonu 30 cr., Petria Costanasiu 20 cr., Dela Greco 10 cr. Sum'a 17 fl. 20 cr. v. a.

Feldru, 20 Februarie 1878.

Fironic'a Muresianu Lazaru, preotesa ca colectanta.

Alba-Iuli'a, 27 Februarie 1878.

Stimate dle Redactoru! Pentru soldatii romani raniti au mai contribuitu in Alba-Iuli'a si giuru urmatorii: Simionu Grün 50 cr., Iosifu Pacosta 50 cr., Iosifu Körner 50 cr., Demianu din Muresiu-porto 2 fl., Moreno 50 cr., M. Ionas 1 fl., W. Horedt 50 cr., A. Harzfelder 50 cr., V. Heydeker 50 cr., Ioanu Magdea 50 cr., Augustu Sas 2 fl., Ioanu Petrascu 50 cr., Ioanu Pecurariu 50 cr., Laurențe Cuceanu 1 fl., Georgiu Munteanu 1 fl., Simionu Bran 1 fl., Clemente Munteanu 50 cr., Nicolae Plesia 1 fl., Nechifor Hatieganu 1 fl., An'a Branu 5 fl., Dr. Nathau 1 fl., Adolf Ionás 2 fl., N. N. 50 cr., Iosifu Reisz 1 fl., Iakabfy 2 fl., Ioane Bentie 1 fl., Iosifu Farcasiu 50 cr., Nicolau Margineanu, professoru in Bradu 1 taleru si 2 fl., Unu chrestinu 1 taleru, Stefanu M. 5 fl., Mihaiu Mihailasiu 2 fl., Unu Chrestinu 1 fl., Iacobu Tulbureanu 1 fl., F. Victoru 2 fl., M. Pogatsnik 2 fl., Walter 1 fl., M. Körner 1 fl., An'a Vulcanu 2 fl., Popoviciu 3 fl., Laolata 50 fl. 50 cr., 1 taleru de argintu de 1 fl. si 1 taleru de argintu de 1 fl. 50 cr.

Colectiunea s'a facutu prin domisiorele Eufemiu Pippisu si Eufrosin'a Cirlea. Vi-o tramis u publicare cu acelu adausu, ca sum'a mentionata s'a expediatu deadreptulu societatii romane „Crucea rosie“ in Bucuresti, ce la tempulu seu prin cuitantia se va areta. Totodata unu domni, cari au subscrisu, dér' sum'a nici pana astazi inca n'au platit o si pentru cari subscrisulu a trebutu se suplăsca sum'a, sunt rogati a-si satisfacete datorintie loru catu mai curundu.

Mihaiu Cirlea.

ANUNCIU.

Subscrisulu are onore a face cunoscutu, ca a deschis u in strad'a scheiloru Nr. 143 magazinul seu de

haine barbatesci si pentru copii

dupa mod'a cea mai noua, precum si vestimenta pentru preoti bisericesci si afara de biserica si se recomenda onoratului publicu, promitiendu serviciu promptu si pretiuri moderate. Pre lenga acestei face totodata cunoscutu, ca magazinul seu s'a proveditu cu diferite marfuri de diferite materii.

1—2

Ioanu Bidu.

FRIDERICU LEKSIM, pitariu, strad'a bisericiei,

se recomenda onor. publicu in pismeti de Brasovu cu si foră vanille, de cea mai buna (prim'a) calitate si efectueaza ori-ce comande, cu cea mai mare acuratetia.

2—3

Cursulu la burs'a de Viena

din 27 Martiu st. n. 1878.

5%	Rent'a charthia (Metalliques)	Oblig. rurali ungare	75.50
		" Banat-Timis.	77.50
5%	Rent'a-argintu(im-prumutu nationalu)	" transilvane.	78.—
		" croato-slav.	—
Losurile din 1860	111—	Argintulu in marfuri	105.50
Actiunile bancei nation.	794.—	Galbini imperatesci	5.65
" instit. de creditu	229.50	Napoleond'ori	9.61
Londra, 3 luni.	120.20	Marci 100 imp. germ..	59.10

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioane Gött si fiu Henricu.